Donderdag 28 October 1943

DAGBLAD

60ste Jaargang, No. 4041

AMIGOE DI CURAÇAO

Dit blad verschijnt dagelijks (behalve s Zon. ags)
Abonnementsprijs voor het Staatsdeel
f 1.50 per maand [Aruba f 2.—] bij vooruitbetaling.
Afzonderlijke nummers f 0.10.

Hoofdredacteur: Dr. JOH. HARTOG
Spreekuur van de Redactie 16—18 uur.
Redactie Tel. 1858.
Uitgeefster: Paulus-drukkerij, tel. 1550.
Bureaux: Conscientiesteeg 27—29.
Adres: Postbus 80, Willemstad.

Kantoor voor Redactie en Administratie Gebiedsdeel Aruba:
J. E. CROES, Postbus 14, Nassaustraat, Oranjestad, Telef. 38
Kantoor voor Administratie Gebiedsdeel Bonaire:
M. L. BOOI. Bredestraat, Kralendijk.

Grote doorbraak aan Melitopol-front.

Russen achtervolgen de vluchtende nazies op de Nogaisk-steppen.

Geallieerde vordering langs het gehele Italiaanse front.

Nieuwe golf van sabotage door Frankrijk.

BENESJ: „BINNENKORT NAAR BERLIJN!"

„In de vernieling van Tsjechoslowakije werd de gehele balans van Europa gewijzigd. Velen dachten ten tijde van de September-crisis, dat zij slechts de belangen van Tsjechoslowakije prijsgaven, doch met elke maand die voorbijgaat zult gij zien, dat zij ook de belangen prijsgaven van Groot Brittannië en de belangen van vrede en rechtvaardigheid".
Churchill 14 Maart 1939.

EEN BOODSCHAP VAN BENESJ.

President Eduard Benesj van Tsjechoslowakije zeide ter gelegenheid van de nationale feestdag in een boodschap uit Groot Britannië tot zijn volk, dat het de gelegenheid zal krijgen om naar Berlijn op te rukken. Hij zeide, dat de Tsjechen op tijd de wapenen zullen krijgen en dat de troepen van buiten ook op tijd zullen arriveren om op vastberaden wijze in te grijpen. „Na het herstel van onze onafhankelijkheid", aldus Benesj, „zal ons leger niet alleen deel uitmaken van het nationale leven maar ook deel van de defensiestrijdkrachten van de wereld. Het zal een zuil van vrede en orde zijn in een

EDOUARD BENESJ

vrij en krachtig Europa. In samenwerking met de legers van Groot Brittannië en de Sovjet-Unie zal het de vrede helpen bestendigen" (Londen, (AP) 28.10).

RUSSISCHE DOORBRAAK BIJ MELITOPOL.

De Russische doorbraak ten Westen van Melitopol is reeds over een afstand van meer dan 50 kilometer verbreed. Ten Noord-Westen van de stad ontwikkelt een Russische aanval zich in de richting van Nikopol, dat reeds onder verpletterende luchtaanvallen staat (Moskou, (AP) 27.10).

RUSSISCH COMMUNIQUÉ.

„Op 27 October hebben onze troepen in het gebied ten Zuid-Oosten van de benedenloop van de Dnjepr als gevolg van felle gevechten de vijandelijke weerstand gebroken.

Aan het front van de Dnjepr-bocht tot de Zee van Azov wordt de terugtrekkende vijand achtervolgd. Onze troepen vorderden van 10 tot 30 kilometer en veroverden meer dan 90 plaatsen, waaronder de districts-centra van het Zaparozhe-gebied Vasilievka, Mihailovka, Akimovka en de grote bewoonde plaatsen Stenka, Armyansk, Timasjivskayo, Matveyevka, Noviya Ivanovka, Novaya-Uspennovka, Novaya-Alexandrovka, Petrovka, Alexandroseyevsk, Tsjernovka-Pervaya, Sjeludnik, Yefremovka, Filinovka, Berelaya en de spoorwegstations Tsjulkrawsk, Bultsjavsk, Retsjipsk, Olagorodnoye, Fyedorovda en Akimovka.

Bij zijn terugtrekking onder de slagen van onze troepen lijdt de vijand ontzaggelijke verliezen in manschappen en materiaal.

In de Dnjepr-bocht ten Zuid-Westen van Dnjepropetrovsk zetten onze troepen hun offensief voort en vorderden zij van 6 tot 15 kilometer waarbij meer dan 30 plaatsen genomen werden, waaronder het districtscentrum van het Dnjepropetrovsk-gebied Premitsky en de grote dorpen Adanovka, Yeremovka, Karluksjovsky-Poltara, Visyelovka, Turmskaya-Litovskaya, Novo-Nikolayevka, Turmskaya-Milhailovka, Petrovskaya, Privol-Naya, Sirgeyevka, Volmy en het spoorwegstation Turmskaya-Privolnaya.

In de richting van Krivoi Rog overkomen onze troepen de vijandelijke weerstand en tegenaanvallen en zetten zij hun offensief voort waarbij verschillende plaatsen werden veroverd.

Ten Noord-Oosten van de stad Vitebsk leverden onze troepen gevechten van plaatselijk belang als gevolg waarvan zij van 6 tot 10 kilometer vorderden en meer dan 50 plaatsen veroverden, waaronder de grote plaatsen Turingovo, Nichtin, Kayuto, Brankovo, Meskovo, Garusjonya, Gradzjin, Sakhoropnya, Kazakovo, Astusjkovo, en Zaburonya. Alzo werd de verkeersweg tussen Nevel en Usvyat van den vijand gezuiverd.

In andere sectoren van het front vonden intensieve verkenningen en artillerie- en mortierenduels plaats. Op 26 October ontwrichtten of vernielden onze troepen aan alle fronten 42 Duitse tanks. 49 Vijandelijke vliegtuigen werden neergehaald in luchtgevechten of door het afweervuur." (Moskou, (AP) 27.10).

GEEN NIEUWS VAN HET RUSSISCH FRONT.

Duitsland verstrekte gisteravond in het geheel geen nieuws van het Russisch front — wat in het verleden een gewoonte van de nazies is geweest om grote gebeurtenissen te verdoezelen. Het nieuwsbulletin van de Berlijnse radio maakte geen melding van de gevechten aan het Oostfront en geen der militaire commentators voerde het woord. Tevoren hadden de uitzendingen van de nazies de nadruk gelegd op het gevaar waarin de Duitsers in Rusland verkeren (Londen, (AP) 28.10).

DE DRIEMOGENDHEDEN-CONFERENTIE.

Deskundigen hielden 's morgens een langdurige vergadering in het Spiridonovka Paleis. Zij zouden 's avonds opnieuw bijeenkomen na bijwoning van een speciale uitvoering door een ensemble van het Russische leger in het theater van het Rode Leger. Hull, Eden en Molotov kwamen 's namiddags bijeen voor hun gewone besprekingen (Moskou, (AP) 27.10).

NIEUWS VAN VATICAANSTAD.

Het Bureau voor Krijgsgevangenen van Vaticaanstad, dat de meeste bezoekers trekt, werd verplaatst naar buiten de grenzen van Vaticaanstad als een voorzorgsmaatregel vanwege de duizenden personen, die het dagelijks bezoeken teneinde nieuws te erlangen over verwanten en vrienden.

Werklieden van het Vaticaan maken een aantal Pauselijke vlaggen en tekens in het Italiaans, Duits en Engels gereed, teneinde te worden aangebracht aan gebouwen buiten Vaticaanstad, welke tot de Heilige Stoel behoren en de exterritorialiteit genieten of onder bescherming van het Vaticaan staan.

Veel aandacht is door de ingenieurs van het Vaticaan besteed aan de bevoorrading van water en gas. Er zijn reeds grote hoeveelheden water opgeslagen en de overheden van Vaticaanstad bestuderen de middelen om de Paola en Marcia waterpijplijnen te beschermen. De correspondent van het Spaanse blad ABC te Rome zeide, dat de Paolo waterleiding „vanwege de omstandigheden in de zone waardoor zij loopt" niet als tevoren gebruikt kan worden ter bevoorrading van het Vaticaan en moet worden vervangen door speciale pijpleidingen van twee kilometer lengte en 50 centimeter doorsnede, welke elk een vloed opleveren van 243 liter per seconde.

Het hydraulisch systeem van het Vaticaan moet een der beste van Europa zijn. (Madrid, (AP) 27.10).

WAT REIZIGERS UIT ROME VERTELLEN.

150 Personen, zowel Spanjaarden als Zuidamerikanen, die na een reis van zeven dagen uit Rome te Madrid arriveerden, vertelden, dat het Vaticaan gerespecteerd wordt en de toestanden daar betrekkelijk normaal zijn, doch dat Rome zelf en de Romeinen in grote nood verkeren. Het voedseltekort baart den Italiaansen overheden, die nog op hun posten in Rome bleven, de grootste zorgen. Een pessimistische reiziger zeide: „De meest sombere beschrijving van de toestanden in de stad, welke tot nu toe in het buitenland gepubliceerd werden, benaderen nog niet de werkelijkheid." (Madrid, (AP) 27.10).

EEN RESOLUTIE DER FINSE VAKBONDEN.

De Finse Vakbonden, die in Helsinki vergaderen aanvaardden de resolutie, waarbij verklaard wordt, dat het Finse volk sterk naar vrede verlangt, „vriendschap met alle buurlanden en een regeringspolitiek welke de vrede van andere landen niet zal verstoren". Deze resolutie is de laatste manifestatie van de Finse arbeiders voor een politiek van verstandhouding met Rusland.

„Pravda Zvitezi"

Het nieuws van vandaag is heden het feest van een der Verenigde Volken en het feest van een dier volken is ook ons feest. Tezamen met de 15.000.000 Tsjechoslowaken (waarvan 8 op Curaçao woonachtig) viert ons Koninkrijk heden de feestdag van de 25e verjaardag der Tsjechoslowaakse republiek, welke ruim een jaar voor ons op 16 Maart 1939, slachtoffer werd van de Duitse machtswellust. Tsjechoslowakije is een stichting van de vrede van Versailles, maar zijn volken behoren tot de oudste van Europa en van de Slaven zijn de Tsjechen het meest ontwikkeld. Ook als rijk heeft Tsjechoslowakije zijn oude historie, daar het de erfgenaam is van het oude Koninkrijk Boheme, een rijk dat in de 13e eeuw de machtigste mogendheid in Midden-Europa was. De macht van den Boheemsen koning breidde zich allengs uit over Oostenrijk, Stiermarken, Karinthië, Krain en in de 14e eeuw zelfs over de Neder-Lausitz (ten Noord-Westen van Dresden) en Silezië.

De Koning van Boheme was een der Keurvorsten van het Heilige Roomse Rijk. Boheme heeft medegeholpen Europa van Turkse, dus Mohammedaanse overheersing te vrijwaren, door zijn vereniging met Hongarije, welke van 1490 tot 1620 duurde. Omstreeks deze tijd begonnen de moeilijkheden in het oude Boheme, omdat het ten tijde der Kerkhervorming deze zijde gekozen had, waardoor Boheme in moeilijkheden geraakte met den Keizer. De geschiedenis van den Winterkoning (Frederik V) is hiermede verbonden, want bij het begin van de 30-jarige oorlog zetten de Bohemers, onweerstaanbaar in hun vrijheidsliefde, keizer Ferdinand II als koning van Boheme af en kozen Frederik V, die echter slechts één winter regeerde. Na de val van Frederik, die in November 1620 bij de Witte Berg verslagen werd, was het met de oude macht van het wijdlufte koninkrijk Boheme gedaan. Frederik V moest vluchten en vond asyl in...... Nederland.

Na de 30-jarige oorlog werd Boheme meer en meer een onderdeel van Oostenrijk, hoewel als teken van de oorspronkelijke souvereiniteit van Boheme de Keizer van Oostenrijk tot het laatste toe de titel van „Koning van Boheme" is blijven voeren. Evenals Polen verdween doordat het opgedeeld werd, verdween Boheme omdat het opgeslokt werd door de nationaliteitenstaat Oostenrijk. Aanvankelijk lijdend onder de verdrukking, waaronder alle minderheden in de Oostenrijkse monarchie zuchtten, kwam bij de opleving van het nationaliteitsbesef in de vorige eeuw de neiging naar voren — welke vooral van de Tsjechen uitging — om een autonoom gedeelte binnen de Oostenrijkse monarchie te vormen. Een taalstrijd ontstond, omdat de Tsjechen hun eigen taal wensten in plaats van het opgedrongen Duits. Hoewel de Oostenrijkse minister Hohenwart de wensen der Tsjechen wilde bevredigen, kwam hiervan niets door het drijven van de Duitsers in de Monarchie. Toen kwam het eindelijk, in 1880, tot een gelijkstelling van het Tsjechisch met het Duits. Toen de wereldoorlog uitbrak, hebben Masarijk en Benesj het zwaard opgenomen om van het Oostenrijkse juk bevrijd te worden. Zij voegden zich aan de zijde der Geallieerden, evenals thans. Als beloning voor de dappere hulp, die de Tsjechen en Slowaken geboden hadden, werden zij in één onafhankelijke staat in de oude reeds in de 17e eeuw verloren gegane vrijheid hersteld, evenals Polen, dat ook weer onafhankelijk werd.

Op 28 October 1918, thans 25 jaar geleden, werd de Republiek Tsjechoslowakije uitgeroepen. De loop der historie, zoals die zich natuurlijk ontwikkelde uit wat in de voorafgegane eeuwen had plaats gegrepen, was niet gunstig. Alle industrieën lagen aan de Duitse grens. De richting der spoorlijnen was ongunstig als gevolg van de vroegere verbinding met Oostenrijk-Hongarije. Het Westen des lands was zeer hoog ontwikkeld (een van de hoogst ontwikkelde gebieden van Europa), het Oosten juist andersom. De bevolking was zeer heterogeen: 52% Tsjechen, 24% Duitsers, 13% Slowaken, 6% Hongaren en voorts wat Roemenen, Rothenen en Polen. De Duitsers, die door Versailles in de herstelde Republiek gebracht werden, hebben het land ondermijnd: Sudetenland, Bohemerwoud en Ertsgbergte waren vrijwel geheel Duits. Wéér ligt het oude Boheme geknecht, wéér als gevolg van den Duitser. Maar wéér zal het herrijzen: Pravda Zvitezi — het devies van het Tsjechoslowaakse wapen, wil zeggen „De waarheid zegeviert". De Leeuw is een deel van het Tsjechoslowaakse wapen, zoals van ons Koninkrijk. Rood-wit-blauw zijn de kleuren van ons beider vlaggen.

De Tsjechoslowaaks-Nederlandse vriendschap is herhaaldelijk bewezen, laatstelijke nog bij de grootse viering van de Comeniusdag in 1938 te Naarden. Is het diep-treurig, dat de onderdanen van deze met ons Rijk geallieerde mogendheid in Curaçao zich bij de politie moeten melden en als minder betrouwbare vreemdelingen worden behandeld, zodat zelfs één hunner maar in Colombia wil gaan wonen, is het al treurig, dat de traditionele gastvrijheid van Nederland op Curaçao tegenover Tsjechen en...... Nederlanders hier onbekend is, aan ònze vriendschap en blijdschap doet dit alles niets af. De schepping van Masarijk — een van de grootste staatslieden der laatste eeuw — zal herrijzen en de vriendschap onzer volken zal worden bevestigd.

„Die barbaarse macht waartegen wij vechten heeft uw nationaal en particulier bezit gestolen, uw arbeiders in slavernij geworpen, duizenden onschuldigen uit hun woningen gesleept en Tsjechoslowaakse patriotten gemarteld en gedood.

Toch heeft zij gefaald. Wat de Duitse verdrukkers trachtten te vernielen hebben zij versterkt. Tsjechoslowakije is voor ons in Engeland een symbool geworden van de gedisciplineerde en vastberaden weerstand en een bron van inspiratie.

Tsjechoslowaken, houdt stand. Het uur van uw bevrijding zal komen. Gij zult de vrijheid winnen door uw eigen standvastigheid en vastberadenheid. Samen zullen wij de overwinning behalen, gij aan het front achter de Duitse linies; wij, uw bondgenoten, op het slagveld".

Anthony Eden, in een boodschap welke naar Tsjechoslowakije werd uitgezonden op 30 September 1941.

Tsjechoslowakije in verzet tegen de overweldigers.

Nazies kunnen geestkracht der Tsjechen niet breken.

Heden 25 jaar geleden werd Tsjechoslowakije onafhankelijk

Hoog boven de stad aan de linkeroever van de Moldau verheft zich de Hradsjin, de oude Koninklijke Burcht van Praag, waar vele jaren de stichter van de Tsjechoslowaakse Republiek, de grote Masarijk, zetelde. Daarnaast liggen de regeringsgebouwen en iets verder de prachtige St. Vitusdomkerk. In de jaren voor München trokken de wandelaars uit de lager gelegen „werkstad" in de namiddag of des avonds over de grote Legioenenbrug, waarover het meeste verkeer tussen de beide oevers verwerkt wordt, of over de beroemde Karelsbrug met haar vele prachtige standbeelden, naar de overkant en genoten van het prachtige uitzicht over de rivier en de stad.

Thans wapperen van de Hradsjin en vele regeringsgebouwen de gehate Swastika-vlaggen en staat het verkeer over de negen bruggen over de rivier onder scherp toezicht van de bezettingstroepen. Strenger bewaakt worden de beide grote spoorbruggen, waarover nog strenger bewaakte treinen rijden met Duitse soldaten, met duizenden gewonden van het front in Rusland, met oorlogsmateriaal...

De Tsjechen reizen niet veel meer: met verbeten gezichten, waaruit tegelijkertijd haat en verachting spreken, passeren de werkelijke inwoners van de oude Tsjechische hoofdstad de ontelbare Duitse wachtposten. In deze stad met een klein millioen inwoners, waarvan bij het uitbreken van de oorlog nog geen 50.000 Duitsers waren, wordt nu alles verduitst — neen, erger nog, vernaziet!

Sinds wijlen Heydrich naar Praag kwam, is de spanning nog verergerd. De meest sadistische maatregelen echter kunnen de geestkracht van de Tsjechen niet breken. Ondanks de strengste straffen, officiële en niet-officiële terechtstellingen, groeit het verzet, neemt de sabotage toe.

Ook het jongste bezoek van Himmler heeft de toestand voor de Duitsers niet verbeterd. Tevergeefs speuren de Nazies naar de geheime radiostations „Nazdar" in Tsjechië en „Narodni osvobozeni" in Slowakije. Steeds opnieuw worden gestencilde of gedrukte anti-Duitse pamfletten en blaadjes verspreid.

Volgens de jongste in New York ontvangen berichten kunnen de Nazies in het „Protectoraat" Boheme en Moravië de toestand slechts meester blijven door een voortdurende terreur. Wanneer het tijdstip van de bevrijding aangebroken is, zullen in dit deel van het geterroriseerde en geknevelde Europa de Nazies en zij, die gemene zaak met hen maakten, in de letterlijke zin van het woord verdelgd worden.

Gedurende de laatste tijd zijn in Amerika, ondanks de strenge censuur van de Nazies, biezonderheden ontvangen over sabotage en terreur in Tsjechoslowakije.

Enige tijd geleden heeft de Tsjechische minister van Sociale Zaken in de regering te Londen, Némec, een radiorede gericht tot de spoorweg-arbeiders in Tsjechoslowakije. Zij hebben gehoor gegeven aan zijn oproep. Nog nooit te voren zijn zoveel treinen ontspoord, zoveel vertragingen ontstaan als gedurende de laatste maanden. Het te werk stellen van Duitse machinisten kan niet voorkomen, dat locomotieven defect raken. Alle belangrijke spoorweg-emplacementen staan onder scherpe bewaking. En toch raken wissels onklaar.

Sinds het begin van de oorlog tegen Rusland is de sabotage van dag tot dag toegenomen.

In de chemische fabriek van de Gebroeders Zikmund te Lutin nabij Olomouc in Moravië ontstond door onbekende oorzaak een geweldige ontploffing. 95 Duitse arbeiders, die hier te werk gesteld waren, werden gedood.

Een munitiefabriek te Vlasim vloog in de lucht. De electrische centrale te Trebenice, een van de modernste van Centraal-Europa, is ten gevolge van een ontploffing verwoest.

Branden hebben gewoed in de Skoda-fabrieken te Pilzen, in de munitiefabriek Sellier Bellot te Vlasim en in de olie-raffinaderij te Kralupy.

Stakingen hebben plaats gehad in de bekende Walter-fabrieken te Jinonice en tal van andere bedrijven te Lodenice, Praag, Hradec Králové, Upice en Policka.

Volgens het geheime radio-station „Nazdar" werden leden van de fabrieksraden gearresteerd. De Duitsers dreigden hen te zullen terechtstellen als de stakingen niet eindigen. De stakers antwoordden, dat zij het werk nooit meer zouden hervatten als de gearresteerden niet in vrijheid gesteld zouden worden.

Elk ogenblik worden telefoon- en telegraaflijnen doorgesneden. De autoriteiten loven hoge beloningen uit voor het aanbrengen van de daders. Zij worden echter nooit gevonden.

De Duitsers maken voor de bewaking van de spoorwegen, telegraaf- en telefoonlijnen thans op grote schaal gebruik van politiehonden.

Sinds de aankomst van Heydrich zijn honderden zogenaamde communisten en Joden terechtgesteld. Dit zijn de officiële moorden. Doch daarnaast zijn ontelbaar velen zowel in de grote steden als op het platteland niet-officieel vermoord.

De Nazie-schildwachten hebben opdracht op iedereen te schieten, die op geheimzinnige wijze spoorbruggen, stations, electrische centrales, fabrieken, enz., nadert en niet op het eerste bevel blijft staan. Klachten hierover worden afgewezen en zij, die de klachten indienen, lopen ernstig gevaar naar een concentratiekamp gezonden te worden.

Sinds enige tijd hebben de Nazies hun vervolging van intellectuelen verscherpt. Waarschijnlijk met het doel te trachten het verzet te breken door de geestelijke leiders van het Tsjechische volk te vermoorden en tegelijkertijd het land te verduitsen richt de terreur zich thans tegen de intellectuelen.

De „regering" te Praag heeft onder dwang van de Nazies een decreet moeten uitvaardigen, waarbij bepaald wordt, dat werkloze intellectuelen naar arbeidskampen in Duitsland gezonden moeten worden. Alle intellectuelen, die geen vaste betrekking hebben moesten zich laten registreren. Daar zeer velen zogenaamde vrije beroepen oefenen, die ten gevolge van de maatregelen van den overweldiger op het ogenblik weinig werk geven, zijn vele honderden „werkloos".

Bij de registratie moeten biezonderheden opgegeven worden omtrent vroegere werkkring, politieke en godsdienstige overtuigingen. Onder de intellectuelen vooral onder de Joden, is dientengene de laatste tijd het aantal zelfmoorden schrikbarend gestegen?

Enige tijd geleden arresteerde de Gestapo den hoofdredacteur van het vroegere Tsjechische blad „Ceské Slovo", J. Manich. Hij werd naar een concentratiekamp in Duitsland gezonden. Daar is hij, naar thans bekend geworden is, aan de gevolgen van ondergane martelingen overleden.

Voor een Berlijnse rechtbank hebben terecht gestaan de redacteuren en uitgevers van twee illegale Tsjechische nieuwsbladen, „V. Boj" en „Ceskoslovenská republika". Jozef Skalda werd ter dood veroordeeld en terechtgesteld. Jaromir Vanecek en Josef Sejkora werden tot levenslange gevangenisstraf

Kde Domov Můj ?

TSJECHOSLOWAAKS VOLKSLIED.

Waar is mijn tehuis?
Hier waar de zachte weiden zijn
Hier waar het ruist op de beboste heuvels.
Dit alles is iets als men nergens ooit ziet.
Het ziet eruit als een paradijs op aarde.
Dit is Tsjechenland, mijn enig tehuis.

Jan Kajetán Tyl, 1834.

veroordeeld, tien anderen kregen dwangarbeid, tezamen voor de tijd van 117 jaar. Toen de beklaagden voor de rechtbank verschenen, waren het niet meer dan menselijke wrakken na de „behandeling" welke zij in de gevangenis ondergaan hadden.

Tot de slachtoffers van de Nazies behoort ook dr. Premysl Sámal, vroeger kanselier van de Tsjechoslowaakse regering. Ondanks het feit, dat hij 73 jaar oud was, werd hij in de Moabitgevangenis te Berlijn opgesloten en werd te werk gesteld in een kleermakerij en moest knopen naaien aan Duitse uniformen. Elke dag werd het aantal te bevestigen knopen groter en voor elke knoop, die hij niet aanzette kreeg hij des avonds een zweepslag. Deze onmenselijke behandeling duurde zolang tot dat dr. Sámal volkomen zinneloos werd en aan niets anders meer kon denken en over niets anders meer kon spreken dan over knopen. Ten slotte raakte hij physiek uitgeput en stierf enige dagen nadat hij naar het Tempelhof-hospitaal overgebracht was...

Dr. Sámal werd door de Nazies als een gevaarlijke tegenstander beschouwd, omdat hij bekend stond als een van de invloedrijkste leiders van de „Maffia" in de eerste wereldoorlog. Deze geheime organisatie heeft veel bijgedragen tot de opstand tegen de Habsburgers. Hij was een van de intiemste vrienden en medewerkers van wijlen president Masaryk en een van de populairste Tsjechische staatslieden.

CURAÇAO

BEZOEK PRINSES JULIANA.

De G.P.D. meldt:

Van bevoegde zijde vernemen wij, dat Hare Koninklijke Hoogheid Prinses Juliana der Nederlanden dezer dagen een bezoek zal brengen aan Suriname.

De oorspronkelijke bedoeling van de Prinses was eerst Curaçao te bezoeken en van hier verder te reizen. Op medisch advies is het bezoek hier uitgesteld. De Prinses zond naar aanleiding daarvan deze boodschap:

„Zeer tot Mijn leedwezen verneem Ik, dat tijdelijke plaatselijke gezondheidsredenen voorgesteld bezoek niet raadzaam maken. Mij komt voor, dat onder deze omstandigheden samenkomsten zoveel mogelijk vermeden dienen te worden. Derhalve heb ik besloten het bezoek uit te stellen, totdat de algemene gezondheidstoestand hersteld is, waarna Ik mij verheugen zal zo spoedig mogelijk uitvoering te geven aan mijn plan Curaçao te bezoeken."

PERLMAN VEROORDEELD.

Van Boven ook in het ongelijk gesteld.

In de zaak tegen Heins Perlman, die beschuldigd werd van prijsopdrijving van sigaren, werd gisterenmorgen uitspraak gedaan door Rechter Mr. Willem J. B. Aberson, die den beklaagde veroordeelde tot een geldboete van *f* 200,— subsidiair 2 maanden hechtenis. Dit was minder dan de eis welke door den Officier van Justitie gesteld was, nl. *f* 400.— boete subsidiair 4 maanden hechtenis.

Niettemin tekende de Heer Perlman ogenblikkelijk hoger beroep aan, zodat de zaak voor het Hof van Justitie zal worden voortgezet.

In zijn overwegingen verwierp de Rechter in Eerste Aanleg de opvatting van den getuige-deskundige Drs. Jan H. van Boven, Directeur van het Departement van Sociale en Economische Zaken, die in zijn theorie van vervangingswaarde verkondigde, dat geen strafbare prijsopdrijving plaats vindt bij verhoging van de verkoopsprijs in evenredigheid met de verhoging, welke de inkoopsprijs heeft ondergaan, mits kan worden aangetoond, dat een nieuwe partij van dezelfde soort goederen is betaald en ontvangen.

Rechter Aberson greep ter staving van zijn betoog terug naar het Prijs- en Hamsterbesluit 1940, waarin onder prijsopdrijving wordt verstaan: een verhoging van de verkoopsprijs, welke niet evenredig is aan de verhoging welke de inkoopsprijs ervan in het tijdvak voorafgaande aan de verhoging heeft ondergaan. De beslissende factor is dus de verhoging, welke de inkoopsprijs van bepaalde goederen in een bepaald tijdvak heeft ondergaan.

Het is daarom niet noodzakelijk, dat een koopman de verhoogde inkoopsprijs van bepaalde goederen heeft moeten betalen. Hij mag zijn verkoopsprijs verhogen in evenredigheid met de verhoogde inkoopsprijs, die een andere koopman voor de goederen heeft moeten betalen en elke andere koopman nog zou hebben te betalen, indien hij dergelijke goederen kocht.

Wat het geval Perlman betreft is de Rechter van mening, dat de bedoelde Siesta-sigaren uit Sumatra ten gevolge van de bezetting van Nederlands Oost-Indië niet meer te krijgen waren. De beklaagde voerde aan, dat hij ter vervanging van zijn Siesta-sigaren uit de Verenigde Staten van Noord-Amerika soortgelijke sigaren kon invoeren, die echter veel duurder waren dan de oorspronkelijke. Dies achtte hij de verhoging van zijn verkoopsprijs in evenredigheid met de inkoopsprijs van de Noordamerikaanse sigaren gerechtvaardigd.

De Rechter wees er echter op, dat de Noordamerikaanse sigaren niet van dezelfde soort zijn als de oorspronkelijke Sumatra-sigaren. Slechts worden zij aangekondigd als „cigars with Sumatra-dekblad". Op grond hiervan acht de Rechter den beklaagde schuldig aan prijsopdrijving.

BEZOEK AAN CURAÇAO.

Wij lezen in „De West", dat de praeses der Evangelische Broedergemeente in Suriname, Ds. J. Raillard, van plan is in November aanstaande een dienstreis te maken naar Curaçao, teneinde hier de vele gemeenteleden te bezoeken en besprekingen te voeren in verband met hun geestelijke verzorging.

MEDEDELING.

De Redactie deelt mede, dat door personeelsnood 1) voor geen enkele reden en voor geen enkele instantie meer loopjongens kunnen worden gestuurd om iets te halen of te brengen, 2) opgave van berichten uitsluitend schriftelijk kan geschieden.

NEDERLAND.

DE BEVADERENDE HOUDING DER GROTE MOGENDHEDEN.

De „New York Times" dringt in een hoofdartikel erop aan, dat bij volgende onderhandelingen over Europa's toekomst — anders dan thans ter Moskouse conferentie het geval is — ook de zogenaamde kleine Europese mogendheden vertegenwoordigd zullen zijn. Het blad schrijft, dat Groot-Brittannië noch Rusland in de werkelijke zin des woords Europese mogendheden zijn en dat de kleine mogendheden „reeds onrustig gaan worden onder de bevaderende houding der grote machten".

GEBREK AAN ARBEIDSKRACHTEN.

Er is zulk een gebrek aan arbeidskrachten in Nederland, dat boeren, die tot gevangenisstraffen zijn veroordeeld, voorlopig moeten blijven werken. Hun straffen zullen later ten uitvoer worden gelegd.

UITBREIDING CULTUURKAMER.

Een nieuw Duits decreet bepaalt, dat eigenaars van zalen, waar toneelvoorstellingen (kunnen) worden gegeven, verplicht zijn toe te treden tot de cultuurkamer.

AROE-EILANDEN GEBOMBARDEERD.

Nederlandse bommenwerpers hebben Woensdag aanvallen gedaan op de Aroe-eilanden en op de nikkelmijnen van Pomela (Celebes).

DE „LANDSTORM".

Er is weer een nieuw N.S.B.-corps gevormd, de „Landstorm", voorlopig bestaande uit 600 mannen, een soort super-politie.

WERELDNIEUWS

DE „NORMANDIË" NAAR DE WERVEN.

Het Marine-bureau gaf het vroegere lijnschip „Normandië" over aan de autoriteiten van de New Yorkse marine-werven teneinde de herstellingen te voltooien, welke reeds 18 maanden duren en 4.500.000 dollar hebben gekost om het schip weer geheel overeind te krijgen. Kapitein Bernard Manseau, opziener der werkzaamheden, zeide: „Dit grote schip zal spoedig weer nuttige diensten kunnen verrichten". (New York, (AP) 27.10).

ARGENTIJNSE DICTATUUR.

Berichten uit Buenos Aires zeiden, dat de Argentijnse Vice President, Generaal Edelmiro Farrell, aan het dagblad „Principios" van Dorba mededeelde, dat de regering de beslissing over het ontslag van de professoren, welke het pro-democratische manifest van 15 October ondertekenden, niet zal herzien. Hij zeide „Ingeval de professoren een openlijke rectificatie van hun houding gaven, zou het misschien mogelijk zijn dat de President aan hun verzoek gehoor geeft. Maar men moet goed begrijpen dat zulk een geste van de regering geen zekerheid is, doch slechts mogelijkheid." Reizigers uit Buenos Aires zeiden, dat een delegatie van werklui onlangs geconfereerd heeft met Kolonel Luis Peron, Secretaris van den Minister van Oorlog, en hem verschillende verzoeken heeft voorgelegd, waaronder het verbreken van de relaties met de as en vrijheid van geschrift en woord. De delegatie zou aan Peron gezegd hebben er op aan te dringen dat onmiddellijk aan haar verzoek wierd voldaan. Andere berichten zeiden, dat Peron misschien directeur zal worden van de Nationale Arbeiders Bond in opvolging van Kolonel Gianni die gisteren ontslag heeft genomen. Kolonel Peron zou een van de Kolonels zijn die grote invloed heeft op regeringskringen.

Het pro-nazie dagblad „Cabildo" van Buenos Aires zeide dat de Argentijnse militaire regering nog lange tijd over het land zal regeren (Montevideo, (AP) 27.10).

Dit „Liberty"-schip werd genoemd naar den groten Tsjechoslowaaksen President Thomas G. Massaryk. Mevrouw V. S. Hurban, de vrouw van den Tsjechoslowaaksen Ambassadeur in Washington, verrichtte de tewaterlating. Het schip werd gebouwd in 28 dagen en zal dienen voor verscheping van voedsel en troepen naar de oorlogsfronten.

Buitenland.

NIEUWE WENDING IN DUITSE PROPAGANDA.

Charles S. Foltz seint uit Madrid:
De Duitse propaganda staat niet alleen toe aan de Duitse oorlogsverslaggevers aan het Oostfront om de ontzaggelijke macht van de Russische krijgsmachine en haar mogelijkheden te beschrijven, doch spoort hun zelfs hiertoe aan.

Verhalen van „strategische terugtrekkingen", een „bewegend front," en dergelijke euphemismen om de nazieterugtrekkingen te beschrijven zijn vervangen door uitbeeldingen van het Rode leger als een „reus die zich niet van zijn eigen kracht bewust is". De gevolgtrekking hiervan was natuurlijk, dat de Verenigde Staten en Groot Britannië beter moeten oppassen opdat Stalin misschien ook niet iets voor hen in petto heeft.

Dit herinnert aan de oude stelling van Berlijn, dat Duitsland Europa verdedigt tegen het communisme en Groot Britannië en de Verenigde Staten goed zouden doen zich om eigen bestwil ook tegen Rusland te keren.

Spaanse correspondenten in Berlijn, die hun materiaal krijgen van Duitse zegslieden en de Duitse pers, legden ook de nadruk op de hoeveelheid manschappen en materiaal die de Russen wierpen in de slag van de Dnjepr-bocht.

Een correspondent zeide: „Niemand kan uitleggen waar de Russen niet alleen de massa's manschappen vandaan krijgen maar ook het materiaal. Volgens verklaringen van Duitse zegslieden is 89 procent van het materiaal dat de Russen gebruiken in eigen land gemaakt. Van elke honderd Sovjet-tanks zijn slechts 2 of 3 van Noordamerikaanse oorsprong". Hieraan voegde de correspondent toe, dat de Russische oorlogsfabrieken aan de andere kant van de Oeral op volle productie werken en dat „niemand ter wereld, zelfs niet de Geallieerden, werkelijk kunnen verklaren wat Ruslands werkelijke capaciteit voor de oorlogsproductie is".

De correspondent van een avondblad in Berlijn gaf de Duitse versie van de toestand in Rusland als volgt weer: „Duitsland vecht thans aan het Oostfront als een mindere oorlogvoerende. Duitsland heeft een betere luchtmacht, een beter commando, betere troepen dan den vijand maar moet het hoofd bieden aan zulk een lawine van wapenen, dat het conflict geheel onevenredig is. Onder zulke omstandigheden is het reeds een wonder, vooral van de organisatie, dat de Duitse terugtrekking naar de Dnjepr werd uitgevoerd zonder dat de defensie ontwricht werd. (Madrid, (AP) 27.10).

DUITSE WREEDHEDEN IN JOEGOSLAVIË.

Stephen Barber seint uit Caïro:
De Joegoslavische Regering publiceerde een lijst van vier-en-twintig afzonderlijke gevallen van massa-slachting van niet-strijders en door de Duitsers gevangen soldaten van Mihailovitsj in een nieuwe terreur-campagne. Voorbeelden van Duits barbarisme zijn het levend verbranden van 30 dorpelingen van Boukovac en duikbombardementen op onverdedige dorpen die tot de grond afbrandden. De verklaring zeide, dat als vergelding voor de misdaad dat men simpathie heeft voor de strijdkrachten van Mihailovitsj, mannen, vrouwen en kinderen van Serbië, Herzegowina, Montenegro en Bosnië uitgemoord zijn.

Verder werd gezegd, dat in sommige gevallen gehele stammen werden weggevaagd terwijl in de stad Srem 8000 mensen van beide geslachten en van alle leeftijden naar kampen vervoerd werden. De verklaring zeide dat aan de „opruiming" van Srem 12000 Duitse soldaten van de élite-garde hebben deelgenomen.

Ook zeide de verklaring, dat Bulgaarse troepen meedoen aan de slachtingen.

De Joegoslavische verklaring zeide, dat het onmogelijk is een juiste getal te noemen van de talloze slachtoffers, doch dat het in de duizenden loopt. Men zeide, dat ook duizenden huizen verwoest werden en dat de bewoners hiervan dakloos werden gemaakt in het vooruitzicht van de komende winter. Men schatte, dat ongeveer 5000 Serben gedood werden bij de onlangs gehouden Duitse „discipline-campagne". Een typisch voorbeeld hiervan, zeide men, is de stad Shanik, welke verwoest werd bij de gevechten van de laatste tijd tussen de guerrillero's en den vijand. Men verklaarde, dat twee stammen — Drobnjaci en Piva — geheel werden uitgeroeid door de mensen te verbranden, dood te schieten of naar concentratie-kampen te sturen.

In Beograd werden onlangs 382 Serben doodgeschoten in een massa-executie van gijzelaars als represaille voor de aanvallen van Mihailovitsj op de Serbische en Bosnische verbindingswegen. (Caïro, (AP) 27.10).

JOEGOSLAVISCH COMMUNIQUÉ.

„In Sandjak, Bosnië en Montenegro sloegen eenheden van het 2e corps de hevige aanvallen af van het Duitse voetvolk, dat door tanks gesteund werd in een offensief tegen het bevrijde gebied. Er worden hevige slagen geleverd te Kolain en Berane. De Duitsers leden grote verliezen. In Montenegro doodden eenheden van de 5e Montenegrijnse brigade in de strijd den welbekenden Montenegrijnsen verrader Etanistau en 20 officieren, die aan de Duitse zijde vochten. Ook werden den welbekenden Montenegrijnsen Quisling en vroegeren Joegoslavischen Generaal Djukanovic en 30 officieren gevangen genomen. In Slowenië werden talloze aanvallen door Duitse gemotoriseerde eenheden, die offensieve krijgsverrichtingen uitvoerden tegen het bevrijde gebied, afgeslagen. Een Duitse tankafdeling, welke te Novomesto doorbrak, werd van de infanterie-afdeling afgesneden. De Duitsers hadden vele doden en gewonden. Achter de Duitse linies braken de partijgenoten door naar Skofja Loka en vernielden er de grote textielfabrieken en de spoorlijn. Een Duitse militaire trein werd gederailleerd. Alle postverbindingen met het gebied van Ljubljana zijn verbroken" (Londen, (AP) 28.10).

BORN

CARL ANTHONY

Son of

Mr. & Mrs Carl O. Thomsen.

Cur: 26 Oct. 1943.

DE GAULLE, GIRAUD EN DE FRANSE PATRIOTTEN.

De Franse patriotten, die tegen de Duitse bezettingsstrijdkrachten vechten beschouwen De Gaulle als hun politieke gids en Giraud slechts als een militaire leider, volgens André Letrocquer, de Socialistische leider, die pas uit Frankrijk te Algiers is aangekomen om de partij te vertegenwoordigen in de „Raad van Advies", welke binnenkort gevormd zal worden.

Hij zeide: „Frankrijk is bereid Giraud te roemen als een groot soldaat en hoopt dat hij zich uitsluitend zal toewijden aan zijn grote militaire taak. Het beschouwt De Gaulle echter als het symbool van het verzet en als een politieke gids".

Letrocquer zeide, dat er op het ogenblik slechts twee georganiseerde partijen in Frankrijk functionneren: de Socialisten en de Communisten.

Hij zeide, dat de Socialisten meer dan 60.000 leden omvatten, die onder de bevelen staan van het Bestuurscomité. De werkzaamheden van het Bevrijdingscomité worden nauwkeurig nagegaan door de weerstandsgroepen in Frankrijk. Zij erkennen het gezag van het comité in de mate waarmede het de Franse wil tot uiting brengt. Die wil kan worden uitgedrukt in twee woorden: „Bevrijding-Republiek"; dat de democratie moge terugkeren en het volk worde geraadpleegd over zijn eigen bestemming (Algiers, (AP) 27.10). 27.10).

GEALLIEERD COMMUNIQUÉ VAN NOORD-AFRIKA.

„Te land: Onze troepen van het 8e leger banen zich al vechtende een weg vooruit over moeilijk terrein. De vijandelijke stellingen, die krachtig bezet zijn, bestrijken alle belangrijke toegangswegen en moeten afzonderlijk onder handen genomen worden. Onze voortgang is bevredigend. Torella is veroverd na felle gevechten en Castelmauro is van den vijand gezuiverd, Mafalda is in onze handen. Het 5e leger heeft nog meer belangrijke hoogten genomen. Riardo is veroverd.

„In de lucht: De verrichtingen van de Noordwestelijke Afrikaanse luchtstrijdkrachten werden gisteren ernstig beperkt door het slechte weer. Gevechtsbommenwerpers en gevechtsvliegtuigen vielen kanonstellingen te Gaeta aan. Patrouillevluchten worden onderhouden boven de gevechtsgebieden. Van deze verrichtingen wordt geen onzer vliegtuigen vermist" (Algiers, (AP) 28.10).

DE HEER EN MEVROUW

Landweer—Gravenhorst

geven met blijdschap kennis van de geboorte van hun zoon

JACOB FREDERIK

Curaçao 25 October 1943.

St. Elizabeth Gasthuis.

EEN BRITSE ZEEMAN VERTELT OVER DUITSLAND.

Een Britse zeeman, die gerepatrieerd is, deelde mede, dat Duitsers, die hun woningen verloren bij bombardements-aanvallen, werkploegen van Britse krijgsgevangenen nabij de nazie-kampen stenigden. Fred Salisburey, de zeeman, zeide: „Het Duits moreel daalt snel." Hij vertelde een Duits soldaat in tranen te hebben gezien omdat hij naar Rusland gezonden werd. „Zij vrezen de Russen. Ik vergeet nooit de dingen, die gebeurden, terwijl ik gevangene in Duitsland was. Na de hevige aanvallen op Hamburg was het Duitse volk zeer vertoornd op de Britten. Refugié's, die hun woningen verloren, stenigden onze werkploegen." (Londen, (AP) 27.10).

INRUILING GEVANGENEN.

De inruiling van 1083 Britse, Australische en Nieuw Zeelandse krijgsgevangenen voor 1061 Duitsers is te Barcelona voltooid (Barcelona, (AP) 27.10).

LORD LINLITHGOW TERUG IN ENGELAND.

Lord Linlithgow keerde in Groot Britannië terug na zeven jaar lang Onderkoning van Brits Indië te zijn geweest (Londen, (AP) 27. 10).

„Twintig jaar geleden herkreeg het volk van Tsjechoslowakije zijn vrijheden met de steun en aanmoediging van het grootste deel van de wereld. Thans is het ervan beroofd door geweld. In de loop van zijn lange geschiedenis zal dit niet de eerste maal zijn, dat dit taaie, dappere en nijvere volk zijn onafhankelijkheid verloren heeft, doch het verloor nooit datgene wat het fundament van de onafhankelijkheid is: de liefde voor de vrijheid".
Burggraaf Halifax 20 Maart 1939.

ALLERLAATSTE NIEUWS.

— De opheffing van het postverkeer naar Vaticaanstad werd bekendgemaakt door den Algemeen Postdirecteur in Londen. De reden van deze maatregel, welke als „tijdelijk" werd opgegeven, werd niet verstrekt. Men neemt echter aan, dat dit een voorzorgsmaatregel is opdat de post niet in Duitse handen zal vallen.

— Radio-Algiers deelde mede, dat onlangs een aanslag is gedaan op het leven van Mussolini, die vandaag de mars naar Rome herdenkt. Het vliegtuig waarmede hij van plan was een bezoek aan Hitler te brengen, werd gesaboteerd. Er werden geen andere biezonderheden verstrekt.

— De Noordamerikaanse luchtmacht, welke de Chinese strijdkrachten aan het Salween-front steunt, wierp Dinsdag 35 ton aan bommen op de rangeerterreinen te Taipong in Indo-China en bracht een transportschip en twee tankers tot zinken nabij het eiland Hainan. Nog een vrachtschip werd dusdanig getroffen, dat het ernstig slagzij maakte. Ook werd Ten Tsjung, de Japanse luchtbasis in de provincie Yunnan, gebombardeerd.

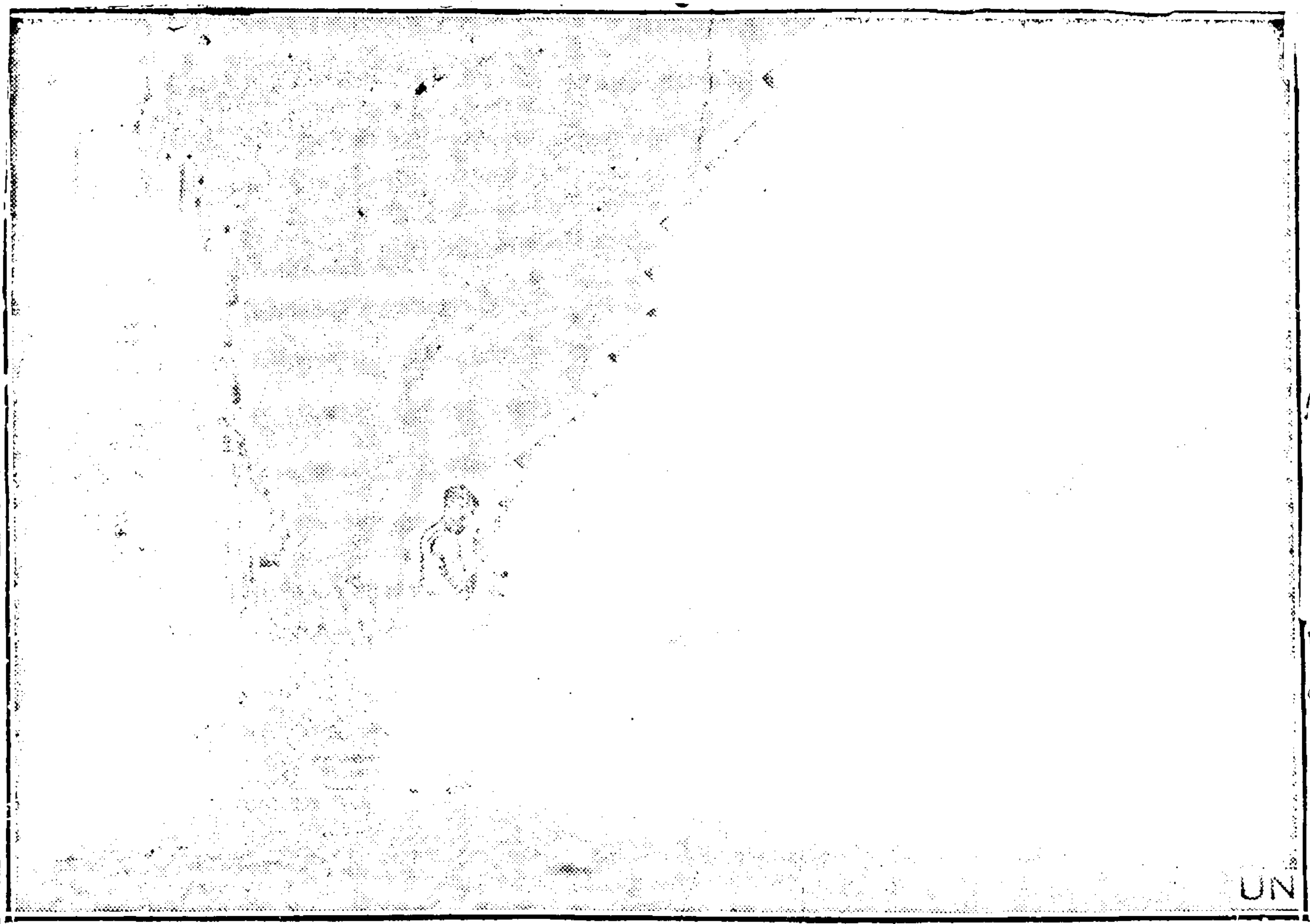
— Bommenwerpers en gevechtsvliegtuigen uit het Midden-Oosten vielen gisteren het vliegveld Antimachia op Cos aan. Manschappen, die uit een JU-52 transportvliegtuig stapten, werden gevangen in het vuur van de gevechtsvliegtuigen en stichtten twee grote branden. De haven van Posto Maltesana in Sampalia werd gebombardeerd, alsook barakken op het eiland Gavdos.

— Aneta meldt, dat Luitenant Generaal L. H. van Oyen in het Geallieerde Hoofdkwartier in Australië is aangekomen uit de Verenigde Staten om het bevel over het Nederlands Oostindische leger te aanvaarden.

— Vier Britse torpedojagers hebben het eiland Cos op 17 en 18 October gebombardeerd in samenwerking met Geallieerde vliegtuigen volgens inlichtingen, die in de Turkse havenstad Bodrum ontvangen werden.

De Sovjet-legers, die langs een front van 250 kilometer oprukken, bedreigen een nog machtige naar gedesorganiseerde Duitse strijdmacht ten Zuiden van Dnjepropetrovsk met omsingeling. De Russische strijdkrachten beletten alle Duitse pogingen om uit de sluitende val te geraken.

— Het Chinese Hoofdcommando maakt bekend, dat de Chinese troepen in het grensgebied tussen China en Birma in verschillende sectoren een tegen-offensief hebben geopend en hevige verliezen toebrengen aan de Japanners.

Deze „bommen"-bank levert het materiaal voor de verwoestende luchtaanvallen op de Duitse steden en verbindingswegen. Uit dit magazijn worden de Lancasters, Stirlings en Halifaxes gevuld voor zij uitvliegen naar de vesting Europa.

Medellin in menig opzicht Colombia's middelpunt.

De Antioqueños zijn openhartig.

De Colombiaanse Bestuursadministratie is op Noordamerikaanse leest geschoeid.

Bij Presidentsverkiezing vragen alle Colombiaanse ambtenaren ontslag!

(Biezonder Correspondentie)

De Antioqueños.

Geen enkel opstel over Colombia kan enige aanspraak op een afgerond geheel maken, wanneer daarin niet apart vermeld worden: Antioquia en de Antioqueños. Antioquia is een van de grootste en volkrijkste departementen van Colombia, met als hoofdstad Medellin. Maar niet zozeer door de oppervlakte van het Department of door het zielenaantal is Antioquia zo belangrijk, dan wel door de geaardheid van de bewoners, de Antioqueños. Deze onderscheiden zich door hun werkzaamheid, door hun zin voor handel, door hun organisatiegeest, door hun handhaving van tradities, hun onderlinge solidariteit, en hun kinderrijkdom.

De Antioqueño heet de Europeaan onder de Colombianen en heeft zijn departement tot een van de rijkste, zo niet het rijkste van Colombia gemaakt. Niet alleen geldt Medellin-koffie als de beste en hoogst geprijsde van het gehele land, maar ook de andere natuurlijke rijkdommen van het land zijn het beste in exploitatie gebracht.

Hier hebben zich in de laatste 15 jaren zeer belangrijke textielfabrieken gevormd, evenals andere industrieën, zoals de grote Colombiaanse sigarettenfabriek de Compañia Colombiana de Tabacos en vele andere. Maar bovendien heeft een groot aantal Antioqueños hun departement verlaten en hebben zich elders in Colombia gevestigd. Zo wordt het aantal dezer „vreemdelingen in Bogotá, dat circa 350.000 inwoners heeft, op ongeveer 80.000 geschat. En ook in Bogotá nemen de Antioqueños, zoals trouwens in de gehele republiek, een zeer voorname plaats in op gebied van handel.

Men schrijft dit verschil in karaktereigenschappen aan verschillende factoren toe. Men neemt aan, dat de Antioqueño een belangrijk **Joodse invloed** heeft ondergaan door de uitwijking van Joden in de 17e eeuw uit Brazilië en andere gebieden van Noordelijk Zuid-Amerika.

Anderzijds neemt men aan, dat dit volk niet, of althans in veel mindere mate, de eeuwenlange degenererende invloed van de chicha heeft ondergaan (de chicha is een volksdrank, die de vergiftige hout-alcohol bevat, en bij overmatig gebruik — en dat is hier veelal meer regel dan uitzondering — een afstompende invloed op de mens heeft). Persoonlijk meen ik, dat ook de factoren van traditie en opvoeding niet te verwaarlozen zijn.

De Antioqueño is zich even bewust van zijn aparte karakter-eigenschappen als bv. de Fries van zijn stijfkoppigheid. Er is weinig wat de Antioqueño zo graag doet als zijn minachting tot uitdrukking brengen voor het gebrek aan werkzaamheid en de onbetrouwbaarheid van den anderen Colombiaan, speciaal den Bogotano, die de hemel belooft, maar de belofte al vergeten is, als de woorden uit de mond gevallen zijn (ik citeer hier den gemiddelden Antioqueño).

Deze zo levendig gehouden tradities hebben stellig een stimulerende uitwerking op de werkzaamheid en de handelszin van den Antioqueño en zijn openhartigheid. Dit leidt tevens tot een al te sterk doorgevoerde onderlinge solidariteit, ja kliekgeest en onrechtvaardige bevoorrechting van „landgenoten". Ze zijn dan ook zo autonomistisch als de Catalanen in Spanje. Ook hun handelsgeest leidt nogal eens tot gierigheid en uitbuiterij.

Maar anderzijds zijn de Antioqueños vlotte mensen, openhartig, spotten graag, maar kunnen ook even graag spot verdragen. Nergens is men ook strenger Katholiek, nergens treft men ook meer kerken aan, en nergens heeft de Kerk ook groter invloed, dan juist hier. Ook de krachtige, ja militante opvatting van het Katholicisme, die bijna een Nederlands karakter heeft, vindt men hier meer dan in de meeste geheel-katholieke landen terug.

Administratieve organisatie.

Colombia is een democratische republiek, enigszins op Noordamerikaanse leest geschoeid. Het land bestaat uit 14 departementen en verder Intendencias en Comisarias. De departementen omvatten het volkrijkste centrale gedeelte van het land, de intendencias en comisarias de weinig bevolkte, maar zeer uitgestrekte uithoeken van Colombia.

Gezamenlijk hebben de Departementen een oppervlakte van 453.600 km² met een bevolking van 9.275.000 zielen. Voor de Intendencias en Comisarias zijn deze cijfers respectievelijk 676.500 en 320.000 inwoners, waarbij blijkt, dat Intendencias en Comisarias samen, ofschoon meer dan de helft van de oppervlakte van geheel Colombia beslaande, minder inwoners hebben dan ieder van de 14 Departementen afzonderlijk, één uitgezonderd.

De Departementen hebben een eigen volksvertegenwoordiging, de Intendencias en Comisarias niet. deze laatste heten gezamenlijk ook Territorios Nacionales. Maar alle delen van de Republiek nemen deel aan de verkiezing van den President en de volksafvaardiging: Colombia heeft algemeen kiesrecht (niet voor vrouwen) voor personen boven de 21 jaar. Op fiscaal gebied hebben de Departementen vrij grote autonomie, doch deze gaat niet zover als die van de verschillende Staten van de Verenigde Staten van Noord-Amerika.

De uitvoerende macht van den President van de Republiek, alsook van de Gouverneurs van de Departementen door den President benoemd, kan worden vergeleken met die van den President der Verenigde Staten.

Colombia heeft in hoofdzaak twee partijen, de **Liberales** en de **Conservadores.** Onder de Liberalen zijn evenwel twee stromingen, die lange tijd vrij gespannen tegenover elkaar stonden, maar nu weer een (meer of minder hechte) eenheid vormen: de classiek liberale school, die onder den vorigen President Eduardo Santos aan het bewind was, en de radicale school, ook wel eens socialistische school genoemd, onder den tegenwoordigen President Alfonso Lopez. Beiden noemen zich evenwel liberalen en men waakt ervoor, het verschil al te sterk te accentueren, daar dit ongetwijfeld de conservatieven weer aan het bewind zou den brengen.

In hoofdzaak zijn er dus twee partijen en het feit, dat iedereen in het algemeen slechts één politieken tegenstander heeft, verleent aan de partijstrijd een veel sterker persoonlijk karakter, dan bij een situatie als de onze, waarbij er verscheidene partijen zijn, die trachten haar ideeën ingang te doen vinden, en de strijd dus ook een veel principiëler karakter heeft.

Onder President Santos, een zeer gematigd man, die op rustige wijze heel wat tot stand heeft gebracht, was de partijstrijd minder scherp dan thans onder President Lopez, die ongetwijfeld een sociaal hervormer van formaat is, maar zelf meer vervuld van temperamenten een heftiger partijganger is dan Santos. Bovendien is er een factor, die het politieke interesse en dus als gevolg de politieke strijd sterk vergroot, nl. het ontbreken van wat men noemt de politieke carrière van de ambtenarencorps.

Bij wisseling van President of van een Gouverneur van het Departement, ieder 4 jaar, bieden alle hogere ambtenaren hun ontslag aan en daar het Presidentschap niet direct herkiesbaar is, wordt er ieder vier jaar een opruiming gehouden onder het gehele hogere ambtenarencorps, en worden nieuwe elementen, natuurlijk veelal politieke vrienden, benoemd.

Dat er nog zoveel eerlijke en bekwame ambtenaren gevonden worden, is wel een bewijs van het grote aantal oprechte patriotten, dat Colombia telt, daar het systeem toch werkelijk onbekwaamheid en corruptie in de hand werkt. De oppositie, al is ze over de gehele linie in de minderheid, en zowat van ieder ambt uitgesloten, is daarom lang niet dood, en deze kracht van de oppositie is wel het duidelijkste bewijs van een zeer levende democratie.

De conservatieven hebben in Dr. Laureano Gomez een leider van formaat, maar ook andere parlementariërs zijn formidabele en geduchte redenaars, die door de kracht van hun woord op de openbare mening en ten slotte op het parlement vaak invloed geoefend hebben. Jammer is evenwel, dat de partijstrijd vaak zulk een verbitterd en fel-persoonlijk karakter heeft gekregen. En daarbij moet mij, als vriend van Colombia, de mening van het hart, dat de Colombiaanse democratie ook niets, hoegenaamd, heeft geleerd van de geweldige lessen, die de historie van de oorlog, en zeker van de eerste oorlogsjaren, aan de democratische gedachte heeft gegeven. Typisch is zeker, dat in het algemeen economische problemen, die vaak de verhoudingen van Colombia met het buitenland op ingrijpende wijze raken, bijna geen aanleiding tot debat geven, maar dat vaak politieke feiten van minder nationaal belang dreigende politieke stormen opzwiepen.

Intussen kan men toch telkens weer bewijzen aantreffen, dat er in Colombia flinke ambtenaren zijn, die ervan overtuigd zijn, dat er heel wat werk aan de winkel is, en die vol geestdrift van hun positie gebruik maken, om aan 's lands huis te bouwen. Ik wil niet in détails treden, daar het overzicht al te groot zou worden, maar moet vooral de nadruk leggen op vele sociale maatregelen, zoals bescherming van de aanstaande moeder in arbeidsdienst, bouw van arbeiders- en plattelandswoningen, intensieve hygiënische campagnes, een sterk toegenomen bescherming van de economisch zwakkere, vooral den arbeider enz. Anderzijds gaan er ook meer en meer stemmen op tot afschaffing van misbruiking, zoals dat van de volksdrank, de beruchte „chicha", de bepleiting van sterkere doorvoering van „administratieve carrière", of wel een beroeps- en geen politiek ambtenarencorps, de invloed van politieke vriendjes, steeds steviger en verder doorgevoerde onpartijdigheid bij verkiezingen en vermijding van iedere invloed van regeringswege etc.

Colombia is nog een jong land, en vertoont vele verschijnselen hiervan: het land heeft eerst ruim 100 jaar zijn zelfstandigheid en had in de eerste jaren met vele moeilijkheden, niet in het minst burgeroorlogen, te lijden. Maar Colombia is een land met grote mogelijkheden, een land van de toekomst, en steeds meer Colombianen zien de toekomstige grootheid van hun land in, en werken mede aan de opbouw.

Dat Colombia meer en meer bekendheid en waardering van de Nederlandse Rijksgemeenschap moge ondervinden, is de oprechte wens van den schrijver van deze regels.

INGEZONDEN

Buiten verantwoordelijkheid der Redactie).

GESCHIEDSCHRIJVING.

Naar aanleiding van het artikel „De onbetrouwbare geschiedschrijving van ons Staatsdeel" in de „Amigoe" van 14 October, waarin enige schrijvers over dit Staatsdeel genoemd werden, moet ik opmerken, dat er zo weinig bekend is over deze eilanden vóór de komst der Nederlanders hier.

Ik heb voor mij twee boeken (van een serie van 24), die het volgende over Aruba en Curaçao schrijven. Ik heb het overgeschreven in dezelfde oud-Hollandse stijl, zoals gedrukt. De uittreksels die hier onder volgen zijn uit de boeken No. 11 en 22, van de

Nauwkeurige versameling
der
Gedenk — Waardigste
Reysen
Na
Oost- en West Indien
Mistgaders andere gewesten gedaan
Zedert het jaar 1524 tot 1526
De Namen der Reysigers staan agter
de volgende tytel uitgedrukt
In het ligt gegeven te Leiden,
Door Pieter Van Der Aa
Boekverkoper in de St. Pietersz Koorsteeg, in Plato 1707
Alwaar deselfde te bekomen zijn.
Boek 11

Titel:

Zee- en Land
Togten
door
Rodrique de Bastidas
En
P. Alvares Palomino;
uyt de Haven van St. Domingo
gedaan na
St. Martha
In 't jaar 1525
G. Curava (= Aruba)
1526.

Versoek van Pedrarias aan den Raad van Indien, raakende sijne Rekening.

Toen nu Pedrarias Davila wel bemerkte/ dat men eerlang sig beesig houden sou/ om sijne rekeningen op te nemen/ soo had hij door sijnen Pleyt besorger den Raad/ nadémaall hij dugte eenige Persoonen/ die hem niet gunstig waren/ en het had kunnen gebeuren/ dat den Gevolmagtigden selve/ die se ondersoeken moest/ hem niet de beroepinge der Gewijsdens/ dien hij tegens hem geeven sou/ wilde willekeuren/ om des eerstelijk te gelasten/ dat se hem gewillekeurt wierden. Men beval dan/ dat de Vonnissen/ die in het ondersoek der Rekeningen/ wegens de gedaane uytmergelingen/ of bedriegeryen/ of qualijk geheevene saaken/ gedaan/ men aanstaands betaalde/ de somme van 10000 Maravedis niet te boven reykende; maar so se die te boven ging/ dat se afgelegt wierd/ gelijkerwijs in de verdrag punten van Staat en de gevolmagtigde Ondersoekers begreepen stond, niet tegenstaande de opschorting/ of beroepinge van een yeder der selve. En andere saaken aanbelangende/ als wegens sijn Ampt qualijk bestiert te hebben / of hebbende eens anderens Regtsgedingen de sijnen gemaakt/ konden se de middelen van beroepinge gebruyken/ om voor den Opper-Raad der Indiën vervolgt te worden/ verschuyvende de uytvooringe soo lange/ tot de beroepinge sou afgeloopen zijn. En wat aanbelangt de weder ter hand-stelling der Rekeninge/ die den Vicentiaat Alarconcillo aan Pedrarias hadde gedaan/ wierd hun gelast/ deese nogmaals voor den Vicentiaat Salmeron open te leggen.

Salmeron gelast de Rekeningen van Pedrarias op te nemen. Jan d'Ampues d'Eylanden Curava, Curaco en Buynare te bevolken bewilligt.

Ten selven tijde deed Jan d'Ampues, Koninglijke Factoor in 't Eylanden Hispaniola, den Koning verhaal dat in den Jaare 1513 de Catholijke Koningen berigt zijnde dat om d' Indiaanen der onnuttelijke Eylanden t'onderwijsen/ het noodig was/ hen na Hispaniola te voeren; en dat men van toen af voor onnuttelijke Eylanden deesen van Curava, Curaco en Buynare verklaarde/ omtrent het vaste- Land en de Kust van Caquibocoa en Paraguachoa geleegen; en dat men er een vloot om hem te vervoeren gesonden had/ door seekeren Diego de Salazar begeleyd enz. enz. enz.

Boek 22 Beknopte aanteekeningen van een

Voyagie
na
West-Indien,
Gedaann in 't Jaar 1601
... Door
David Middelton
met Kapiteyn
Michaal Geare.

......Zijnde in waards van Caracus, settenden wij het 2 mijlen noord-noord-west over met een oost-noord-ooste wind en quamen den 12 dito 12 mijlen ten oosten van Boinara. Als men nu van Boinara wil oversetten na Curaçao, en de zuyd-sijde van dat eyland meend aan te doen/ moet men zuydwaards/ dog wat westelijk aan varen/ of men berijgd het niet/ also de stroom sterk noord-west aan gaat/ en u tegen het eyland kan aansetten.

Den 23 quamen wij ten anker aan de west-zijde van Curaçao, daar het land sig na het noorden en zuyden uytstrekt.

Den 29 dito landden wij/ om vers water te halen op Aruba, alwaar 7 van de ons door de Indianen doot geslagen wierden. Wij lagen met ons schip een halve mijl van land op 5 vadem water. Het land steekt aan de eene zijde uyt na het noorden en aan de andere zuyd-oost ten zuyden; in het midden van het Eyland/ leggende van het zuyden/ is een hoogen Berg. Tussen Coque en het vaste land gaat de stroom oost en west.

De ondiepte van Puntal legt 2 mijlen ver; op sijn beste heeft men tussen dat punt en Coque 8, 9 en 10 vadem water. Van Bracheo tot de Parreraes is 5 mijlen west-waards ten zuyden van de Parreraes tot de kaap Caldera is 25 mijlen/ noord-west ten westen. Tussen de Parretaes en het vaste land heeft men 4, 5, 6 en 7 vadem water. De zee van Morecaparia legd tussen het vaste land en Boracheo na de binnen kant der Eylanden.

Den 8 Augusti gingen wij met oost-zuyd-oosten wind van Aruba 't seyl na het vasteland/ en quamen 9 mijlen daar van daan bij Mecola, alwaar op het vaste land niet verre van daan is een hooge Berg/ St. Anne genaamd.

Zoals u opmerkt, schrijven deze reizigers elkaar niet na, ook in hun plaats benamingen zijn zij verschillend. In boek 11 noemt de ontdekkingsreizigers Rodrique de Bastidas en P. Alvares Palomio Aruba „Curava", welke naam voor dit eiland voorkomt op het, door hun getekend kaartje. Bonaire wordt door hun als Buynare beschreven, terwijl Curaçao, Curaço genaamd wordt.

Ook in de trant van schrijven, is er een groot verschil. Weliswaar ligt er een tijdstip van 76 jaar tussen die twee reizen, doch schiet het verschil direct in het oog, en wel speciaal wat betreft de spelling van de eilanden-namen.

Er komen echter namen in voor van baaien en een berg, welke namen in de loop der tijden verloren zijn gegaan en andere benamingen hebben verkregen.

Louis Posner